

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
na posiedzeniu w dniu 29 października 2025 r.,
w sprawie radcy prawnego **W. M.**,
sygnalizacji obrońcy obwinionego – radcy prawnego W. M. potrzeby
wznowienia postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego
z dnia 3 lipca 2024 r., sygn. akt II ZK 111/23 z urzędu,
wniosku obrońcy obwinionego radcy prawnego W. M. o wyłączenie SSN
Tomasza Demendeckiego od udziału w sprawie o sygn. akt II ZO 71/25 dot.
wniosku obrońcy obwinionego o wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego
od rozpoznania sprawy II ZO 109/24
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k.,

postanowił:

**pozostawić bez rozpoznania wnioszek o wyłączenie SSN
Tomasza Demendeckiego od rozpoznania sprawy o sygn. akt
II ZO 71/25.**

UZASADNIENIE

Obrońca obwinionego - radca prawny W. M. pismem z dnia 22 listopada 2024 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozważenie wznowienia postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca

2024 r., sygn. akt II ZK 111/23 z urzędu. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt II ZO 109/24. Do rozpoznania przedmiotowego wniosku został wyznaczony skład orzekający: SSN Marek Siwek (przewodniczący), SSN Zbigniew Korzeniowski oraz SSN Paweł Wojciechowski (sprawozdawca)

Pismem z dnia 21 lipca 2025 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) obrońca obwinionego radcy prawnego W. M. wniósł o wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt II ZO 109/24.

Wniosek ten został zarejestrowany w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt II ZO 71/25, zaś do jego rozpoznania został wyznaczony SSN Tomasz Demendecki.

Postanowieniem z dnia 23 września 2025 r. Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku obrońcy obwinionego o wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego od rozpoznania sprawy prowadzonej pod sygn. akt II ZO 109/24.

Pismem z dnia 25 września 2025 r. obrońca obwinionego wniósł o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania sprawy II ZO 71/25. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. II ZO 105/25, a do jej rozpoznania została wyznaczona SSN Barbara Skoczowska.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jako bezprzedmiotowy należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Jednakże, ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego nie określa w ścisły sposób terminu, w jakim można złożyć wniosek o wyłączenie sędziego. Art. 41 § 2 k.p.k. stanowi jedynie, że wniosek o wyłączenie sędziego, zgłoszony na podstawie § 1 po rozpoczęciu przewodu sądowego, pozostawia się

bez rozpoznania, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu. O ile pierwszy człon przepisu nie nasuwa wątpliwości interpretacyjnych, o tyle przepisy k.p.k. nie precyzują w tym zakresie terminu złożenia wniosku o wyłączenie sędziego, gdy przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma po otwarciu przewodu sądowego. W związku z powyższym należy przyjąć, że ze względu na istotę instytucji wyłączenia sędziego, skutecznie wystąpić z wnioskiem o wyłączenie sędziego można nie później niż do czasu wydania orzeczenia, gdyż tylko wówczas może doprowadzić to do wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy (zob. D. Świecki (w:) B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, Gdańsk 2020, art. 41, pkt 14, Lex/el.). Wniosek o wyłączenie sędziego nie może mieć bowiem charakteru abstrakcyjnego.

Innymi słowy, początkiem biegu terminu do złożenia wniosku o wyłączenie sędziego jest zarządzenie prezesa sądu (lub innej upoważnionej osoby) o przydzieleniu sprawy do rozpoznania danemu sędziemu lub wyznaczeniu sędziego do orzekania w tej sprawie (w składzie wieloosobowym). Kończącą datę określa art. 41 § 2 k.p.k. i jest nią rozpoczęcie przewodu sądowego (wniosek zgłoszony po ogłoszeniu tej decyzji pozostawia się bez rozpoznania, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu).

Analiza akt sprawy wskazuje, że sprawa o sygn. akt II ZO 71/25 z wniosku obrońcy obwinionego o wyłączenie Sędziego Pawła Wojciechowskiego wyznaczonego do orzekania w sprawie o sygn. akt II ZO 109/24 została rozpoznana na posiedzeniu niejawnym **w dniu 23 września 2025 r. i merytorycznie rozstrzygnięta**. Zgodnie z tym postanowieniem, Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku obrońcy radcy prawnego W. M. o wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt II ZO 109/24.

Natomiast, obrońca obwinionego złożył wniosek o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od udziału w rozpoznaniu sprawy II ZO 71/25 wskazując na istniejące w tej sprawie okoliczności mogącej wywołać u zewnętrznego, obiektywnego odbiorcy uzasadnione wątpliwości co do niezależności Sędziego

Tomasza Demendeckiego, który został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3) **w dniu 25 września 2025 r.** (data nadania w placówce pocztowej: „[...]”).

Powyższe prowadzi do wniosku, że wniosek obrońcy o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego został złożony już po orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie II ZO 71/25, a zatem należało pozostawić go bez rozpoznania.

Na marginesie wskazać należy, że Sąd Najwyższy w tym składzie rozpoznawał tylko i wyłącznie wniosek o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego od rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Pawła Wojciechowskiego, natomiast zasadność wcześniejszych wniosków oraz sposób ich rozpoznania nie były przedmiotem jego analizy. Konieczne jest jednak stwierdzenie, że Sąd w pełni podziela wywody wnioskodawcy, co do okoliczności mogących wywołać u zewnętrznego, obiektywnego odbiorcy uzasadnione wątpliwości, co do niezależności i niezawisłości sądu z udziałem tego sędziego.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[M. T.]

[r.g.]